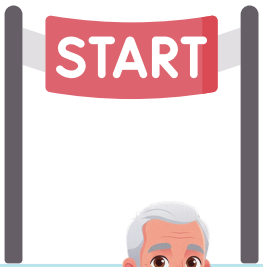

GEZONDHEIDSRISICOKAART

EN KANSEN VOOR LELYSTAD

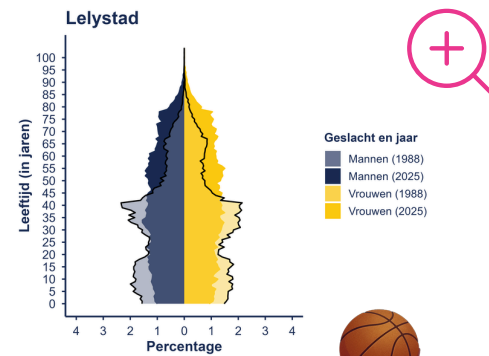
1. Een goede start voor ieder kind loont

Elke gemeente staat voor dezelfde opgave: oplopende jeugdzorgkosten, toenemende complexiteit van problematiek en druk op gespecialiseerde zorg. Juist daarom is investeren aan de voorkant essentieel. Via de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) worden vrijwel alle kinderen en gezinnen gezien: vanaf de zwangerschap tot in de jongvolwassenheid. Door in te zetten op preventie en passende hulp – zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig – wordt duurdere, specialistische zorg voorkomen of uitgesteld.

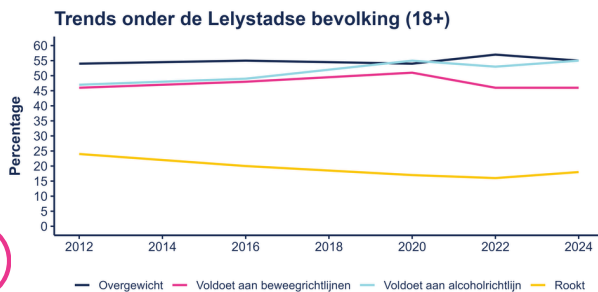
2. Twee generaties, één systeem onder druk

Door vergrijzing maken steeds meer ouderen deel uit van de bevolking. De impact op de publieke gezondheid is groot: meer chronische aandoeningen en grotere druk op informele en formele zorg. Tegelijk blijft investeren in jeugdgezondheid noodzakelijk. De opgave is niet kiezen tussen jong of oud, maar het zorg- en welzijnssysteem zo organiseren dat het beide levensfasen ondersteunt — met een sterke, toekomstbestendige publieke gezondheidsbasis als preventief fundament.

3. Wie niet investeert in leefstijl, betaalt in zorg

Hoewel ouderdom onvermijdelijk met gebreken komt, maakt de huidige leefstijl veel inwoners onnodig kwetsbaar voor chronische aandoeningen. Ongeveer de helft van de volwassen bevolking heeft overgewicht én beweegt te weinig: in 2050 zal dat tweederde zijn. Een gezonde leefstijl reduceert de kans op dementie met wel 30%: de ziekte die in 2050 voor de grootste ziektelast in ons land gaat zorgen.

4. Jongeren en jongvolwassenen onder mentale druk

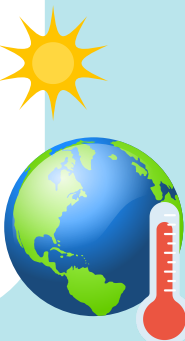
De mentale gezondheid van jongvolwassenen verslechtert: meer stress, somberheid en gevoelens van eenzaamheid. Wachtlijnen in de geestelijke gezondheidszorg lopen op. De oorzaken zijn meervoudig en versterken elkaar: ervaren prestatiedruk in onderwijs en arbeidsmarkt, financiële onzekerheid, woningnood, beeldvorming van sociale media, en een afnemend gevoel van grip op de toekomst. De coronaperiode heeft deze kwetsbaarheden blootgelegd en verdiept. Wat nu zichtbaar is, is geen tijdelijke dip maar een structurele gezondheidsopgave. Investeren in preventie en laagdrempelige ondersteuning is een randvoorwaarde voor een toekomstige gezonde samenleving.

5. Gezonde leefomgevingen als fundament

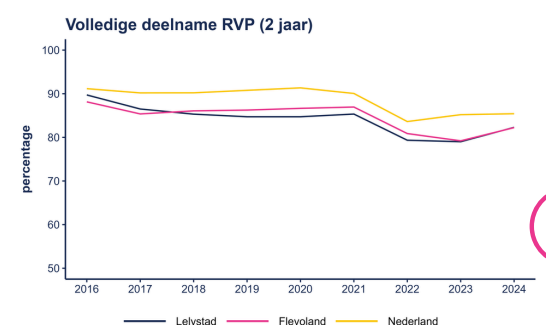
Een gezonde leefomgeving is essentieel voor de volksgezondheid. Klimaatverandering beïnvloedt de leefomgeving: hittestress treft kwetsbare groepen en de kans op nieuwe infectieziekten neemt toe, onder meer door de opkomst van ziekteoverdragers zoals de Aziatische tijgermug. Klimaatadaptatie is daarom ook gezondheidsbeleid.

Tegelijk is het onvoldoende om alleen in te zetten op individuele leefstijl. De Nationale Preventiestrategie benadrukt dat gezonde keuzes vooral mogelijk worden in een gezonde omgeving. Door leefomgevingen als thuis, school, werk, wijk, zorg en digitale omgeving samenhangend te verbeteren, worden gezonde keuzes vanzelfsprekender.

6. Vaccinatie daalt, risico stijgt

De vaccinatiegraad van kinderen daalt, vooral in sociaaleconomisch kwetsbare wijken. Tegelijk neemt het risico op infectieziekten door globalisering en klimaatverandering toe. Kinkhoest, mazelen en bof liggen op de loer. Actief gemeentelijk beleid is nodig om vaccinatiebereidheid te verhogen en kwetsbare groepen te beschermen.

7. Voorkom dat mensen tussen wal en schip vallen

Het systeem kraakt. Uitval in zorg, onderwijs en ondersteuning leidt direct tot meer mensen met verward en onbegrepen gedrag, dakloosheid en toenemende druk op veiligheid en opvang. Als we niets doen, verergert dit probleem. De oplossing ligt binnen bereik: snelle hulp, maatwerk, sterke samenwerking tussen professionals en een goede doorstroom naar passende zorg en woningen. Coördinatie hierop voorkomt escalatie later.

